

អង្គការ៖ វិវឌ្ឍន៍វប្បធម៌ និង ហោរ ខ្ញុំយ

ច្បាប់ ក្រុម ខ្ញុំយ

- ~ ច្បាប់ល្បីកខ្ចី
- ~ ច្បាប់កេរកាលខ្ចី
- ~ សេចក្តីរំលឹកដាស់តឿន
- ~ ពាក្យកាព្យប្រជោជនប្រសស្រី



ការច្បាប់របស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ព.ស. ២៥១៦

ច្បាប់ ក្រម ច្បាប់

- ច្បាប់ លើកថ្មី
- ច្បាប់ កេរកាលថ្មី
- សេចក្តី រំលឹក ដាស់តឿន
- ពាក្យ កាតព្វ ប្រដៅ ជន ប្រុស ត្រី

អារម្ភកថា

ច្បាប់ក្រមដុំយនេះកាលបោះពុម្ពលើកមុនៗ ចែកចេញជាបីសៀវភៅ គឺសៀវភៅទី១ មានច្បាប់ល្បីកថា និងកេរកាលថ្មី. ទី២ សេចក្តីដាស់តឿន និងទី៣ពាក្យកាព្យប្រដៅជន ប្រុសស្រី ។ នៅគ្រាបោះពុម្ពលើកទី៦នេះ ដោយនិយមតាមសេចក្តីស្នើពីមជ្ឈដ្ឋានអ្នកសិក្សាជា ច្រើននាក់ដែលសុំអោយយើងផ្តុំគ្នាយកច្បាប់នេះមករួមគ្នាជាសៀវភៅមួយ ត្បិតទុកអោយនៅ ដោយឡែកៗជាកូនសៀវភៅតូចៗនោះនាំអោយរំលោភបំពាន ពិបាកថែរទាំ ។ យោបល់នេះ ត្រឹមត្រូវណាស់ ទើបយើងសម្រេចប្រមូលផ្តុំបានជាសៀវភៅមួយនេះឡើង ។

ចំពោះពាក្យពេចន៍ កាព្យឃ្លោងទាំងអស់នៅក្នុងច្បាប់ទាំងប៉ុន្មាននេះ យើងគ្មានប៉ះពាល់ កែប្រែសោះឡើយ សម្រួលតែរបៀបតម្រូវបញ្ជាឱ្យអោយមានលំនាំទៅតាមបែបកាព្យ ត្រឹមត្រូវប៉ុណ្ណោះ ។

គោលបំណងធំរបស់យើងខ្ញុំមួយទៀត គឺការចង់រក្សាស្នាដៃដ៏មានតម្លៃនៃលោកតាករី **តិរម្យច័យ ឬត្រមច័យ** ព្រោះពាក្យសំដីរបស់លោកក្នុងនេះទាំងអស់សុទ្ធតែមានន័យទូលំទូលាយ ហើយប្រកបដោយខ្លឹមសារល្អណាស់មិនចេះហួសសម័យកាលនោះផង តាំងពីគ្រាលោក សរសេររហូតសព្វថ្ងៃនៅតែមានន័យត្រូវគួរនិងធ្វើគតិទូន្មានខ្លួនបាន ។

ឆ្លៀតឱកាសនេះ ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសុំសម្តែងការវិកិតដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃ លោកករីដ៏ឆ្លើមនេះផង ។

ភ្នំពេញ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៧២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

សេចក្តីរំលឹកដល់ត្បូង

អ្នកព្រះភិរម្យភាសា ធីន្ទ
 បង្ខំព្រះពុទ្ធគ្រប់ព្រះអង្គ
 ព្រះគុណព្រះត្រៃឧបដ្ឋាយាចារ្យ
 បង្កើតប្រាជ្ញាផ្លូវវង្សាយ
 ព្រះពុទ្ធសករាជព្រះសាសនា
 ពីរពាន់បួនរយចិត្តសិបបួន
 ដើមឆ្នាំមែក្នុងត្រីស័ក
 មួយរោចថ្ងៃសៅរ៍កើតសៅហ្មង
 មិនបានកាប់ចាក់ដល់បាក់បែក
 ចាក់ដោតរាល់រោលពោលពណ៌នា
 ពួកចាស់ដៀលត្រូវអ្នកប្រាជ្ញថ្មី
 ប្រមាថទៅមកមិនឈប់ខាន
 ព្រះធម៌ត្រូវពុទ្ធតែមួយអង្គ
 សង្ឃខ្លះចេះស្ទើរមិនចាំស្អាត
 គេប្រាប់ថាខុសប្រកាន់ខឹង
 មិនដែលសួរគេព្រោះមិនឆ្ងល់
 អ្នកប្រាជ្ញលោកសូត្រចំបាលី
 បន្ទោសទៅមកឆ្លើយឆ្លងឈ្លោះ
 ចំណែកចំណេះចេះរាល់ខ្លួន
 មហាវគ្គចូលវគ្គអាទិកម្ម
 ផ្តាំអោយតែកាន់សិក្ខាបទ
 ព្រះពុទ្ធរូបរាស់វិហារ
 នមស្តារបង្ខំធម៌បិបទ
 មិនដឹងប្រាកដរតនត្រ័យ
 អ្នកប្រាជ្ញលោកសូត្រចំបាលី
 អ្នកខ្លៅមិនស្គាល់តាមពុទ្ធដីកា

លើកដៃទាំងគូប្រណម្យផ្ទះ
 ព្រះធម៌ព្រះសង្ឃប្រសើរសាយ ១
 មាតាមិតាបង្កើតកាយ
 ខ្ញុំសូមអធិប្បាយចែកពាក្យជូន ១
 អតិកន្តាកន្លងជូន
 ជូនខែនឹងថ្ងៃគ្មានកន្លង ១
 ពិសាខភ្លៀងធ្លាក់កាត់ទឹកម្តង
 ពួកពាក្យអ្នកផងទាស់ទែងគ្នា ១
 ថ្ងៃនេះដដែលថ្ងៃស្អែកជា
 និន្ទាដៀលត្រូវចាស់បុរាណ ១
 រឿងធម៌បាលីស្តីប្រមាណ
 ហាមប្រាមមិនបានមិនបាត់មាត់ ១
 លោកសង្ឃបួសរៀនមានដោយវិត្ត
 ភ្លើងសូត្រភ្នាក់មិនត្រូវខ្យល់ ១
 មិនដឹងថាខ្លួនរៀនមិនដល់
 សម្គាល់ថាខ្លួនត្រូវមិនខុស ១
 ថាគេធម៌ថ្មីស្តីបន្តុះ
 មិនព្រមចំណុះខុសចំណាំ ១
 បារាជិកបួនវិន័យប្រាំ
 ព្រះសង្ឃគ្មានផ្តាំអោយឈ្លោះគ្នា ១
 អ្នកបួសរាល់វគ្គត្រូវសាមគ្គី
 វិន្ទាគោរពរាល់យប់ថ្ងៃ ១
 សូត្រហាហាមមាត់នឿយដៃជើង
 មិនចេះសង្ស័យសួរអ្នកណា ១
 ប្រែចេញសេចក្តីអោយពិស្តារ
 គេថាខ្លួនប្រុសប្រកាន់ខឹង ១

ធម៌សម្មាសម្ពុទ្ធសូត្រលាន់ៗ
 ជឿជាក់ថាចេះចប់ប៉ុណ្ណឹង
 ចេះហើយមិនដឹងថាខ្លួនខុស
 បាលីច្រឡំពាក្យនិស្រាយ
 គេថាសូត្រធម៌មិនចេះប្រែ
 បើចេះប្រែផងបានចំណេញ
 ចេសទទឹងរឹងជជែក
 ម្នោត^(២) សត្រូវនឹងធម៌ព្រះ
 មានកាលត្រឡប់ជាតថ្នង
 ពីព្រោះមិនស្តាប់ប្រាជ្ញប្រដៅ
 ប្រសិនបើឱនខ្លួនខ្លបខ្លាច
 ធម៌អាចិអ្នកណានឹងចេះចប់
 ទម្លាក់អោយទាបសុភាពវ័យ
 ព្រះអភិធម្មជាមាំមួន
 ពាក្យពីបុរាណជាពាក្យងាយ
 ឯពាក្យតម្កិរទើសចង្អៀត
 អោយបែកគំនិតគិតច្រើនផ្លូវ
 គេប្រាប់ថាខុសគួរឈប់ខាន
 ព្រះឱស្ឋព្រះអង្គទ្រង់ទេសនា
 ព្រះសូត្រវិន័យលោកលែលក
 ពាក្យពិតប្រាកដបទបាលី
 គួរស្តាប់អោយស្តែងសិនកុំថា
 តម្រាបុរាណយូរអង្វែង
 អ្នកប្រាជ្ញជំនុំឃើញខុសណាស់
 យ៉ាងធម៌ «តិរោក» ពីបុរាណ
 សូត្រលាយចម្រុះខុសអក្ខរា
 អ្នកប្រាជ្ញឃើញខុសច្រើនអន្លើ

ព្រះពុទ្ធរយពាន់ខ្លះមិនដឹង
 មិនប្រឹងរៀនប្រែបកបរិយាយ ។
 មិនព្រមចំណុះអ្នកប្រាជ្ញប្រាយ
 នឹកស្តាយបែបចាស់មិនផ្លាស់ចេញ ។
 បានបុណ្យខ្លះដែរតែមិនពេញ
 ខ្លួនវិតទន្ទេញតែបែបចាស់ ។
 ប្រកឹងប្រកែកប្រកួតម្នះ^(១)
 ជាតិក្រោយក្រឡាស់ជាល្ងង់ខ្លៅ ។
 មម៉េងមម៉ង់ឆ្គុតមូម៉ៅ
 ហ្នឹងហៅចេះហើយមិនប្រសប់ ។
 អ្នកប្រាជ្ញកាលណាលោកនឹងស្អប់
 កុំកាន់ទម្លាប់ទម្លាយខ្លួន ។
 ព្រះសូត្រវិន័យធំជាងក្បួន
 នេះហើយប្រធុនគួររៀនទៀត ។
 ពាក្យក្បួនទូលាយស្រណុកជ្រៀត
 គួរឆ្លៀតជ្រើសរកយកអោយបាន ។
 មួយខុសមួយត្រូវជាពីរស្ថាន
 ឃើញត្រូវប៉ុន្មានប្រមូលយក ។
 អ្នកប្រាជ្ញចែងចារចងទុកមក
 ប្រែសព្វសៀវភៅសិក្សាច្រើនប្រការ ។
 ប្រែចេញសេចក្តីឃើញពិស្តារ
 កុំអាងតម្រាតម្រាប់ចាស់ ។
 មិនលែងច្រឡំមានលើសខ្លះ
 ចោលខ្លះទុកខ្លះដោយពិស្តារ ។
 មិនដឹងជាបានពិគ្រណា
 មិនបានជាការប្រយោជន៍អ្វី ។
 រុះរើរៀបចំផ្សំបាលី

(១.២) ដែលត្រឹមត្រូវគឺ : មាន - មិននៅ ។ ប៉ុន្តែនេះនិយមតាមសម្បជញ្ញកាព្យ ។

អ្នកខ្មៅហៅធម៌តិរោកថ្មី	សម្តីបែបឡកចំអកខឹង	៧
សង្ខេបរឿងសូត្រធម៌ត្រូវខុស	កូនចៅប្រុសៗគួរខំប្រឹង	
ប្របរកអ្នកប្រាជ្ញប្រិតអោយដឹង	សម្លឹងអក្ខរាអោយប្រាកដ	៧
ប្រការមួយទៀតចាស់ជាន់មុន	ធ្វើបុណ្យអភិសេកបែបច្រើនបទ	
ច្រើនបែបរាប់អានគ្មានកំណត់	សន្មតថាធ្វើតាមបុរាណ	៧
អាចារ្យមួយប៉ែកអភិសេកខ្ជិល	បង្វិលពពិលរំពេចបាន	
អាចារ្យមួយថាធ្វើតាមបាន	លំអានតម្កិរបងមត្រាស់	៧
ទេសទសជាតក់ចប់អភិសេក	ព្រឹកស្អែករៀបចំមធ្យមបាយាស	
មានមារលើកពលច្បាំងដេរដាស	ធ្វើច្រាសត្រឡប់ក្រោយជាមុន	៧
បើធ្វើអោយត្រូវតាមសាស្ត្រា	នាងនាថសុជាតាគេមានគុណ	
ថ្វាយមធ្យមបាយាសព្រះមានបុណ្យ	និមន្តទៅផ្សងបីដងត្រាស់	៧
ទេវតាផ្អើលចុះពេញផែនដី	គ្រប់ទិសប្រាំបីមិរដេរដាស	
កក្រើកញាប់ញ័រទាំងអាកាស	អរណាស់ថ្វាយសព្វសាធុការ	៧
ហេតុនេះអ្នកចេះចាំនិទាន	ធ្វើរោងធ្វើរានថ្វាយទេវតា	
អ្នកប្រាជ្ញចេះថ្មីស្រដីថា	អាចារ្យនាំធ្វើខាតប្រយោជន៍	៧
អាកាសទេវតានៅឋានខ្ពស់	គេខ្ពើមជាតិមនុស្សក្លិនអាសោច	
ឧស្សាហ៍ដាក់នំអោយហិនហោច	ចំណេញស្រមោចចោមរោមស៊ី	៧
អាចារ្យមួយទៀតចេះរៀបចំ	ប្រណមសំពះក្រុងពាលី	
ព្រះឥសូរព្រះនារាយណ៍មានវិទ្ធិ	ពេញទីចោលត្រៃសរណគមន៍	៧
ចំណីចំណែកចែកដាក់ព្រៃ	ចំណេញបានផ្កាស៊ីនី	
នាងហ៊ឹងធរណីថាជាធំ	សូមសុំទឹកដីសាងកុសល	៧
អាចារ្យជាន់ចាស់ដោះសង្ស័យ	ថាវតនត្រ័យគេតំកល់	
តម្កើងលើកឡើងជាដើមផល	ប្តឹងផ្តល់ទេវតាជាសក្យ	៧
សសង្ហារិករលឹកគុណ	ធ្វើបុណ្យអភិសេកព្រះពុទ្ធថ្មី	
បូជាភិក្ខុស្នាបារី	គ្រប់ទិសប្រាំបីសឹងអោយមាន	៧
អភិសេកព្រះពុទ្ធតាំងកសាង	តំណាងព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ញាណ	
រំលឹកទេវតាជាប្រធាន	ប្រាថ្នានិព្វានស្ថានផុតទុក្ខ	៧
ថាបើទេវតាខ្ពើមចំណី	ស្អប់ស្នាបារីមិនចង់ជក់	
បិសាចភ្លើងមិនលែងភ្នក់	អារក្ខទេវតាមិនលែងសោយ	៧

នំនែកចំណីផ្អែកស្តាប់ស្តាប់
 ស៊ីត្រាន់រួចរស់ព្រោះគេអោយ
 លោកសូត្រតិរោកតែរាល់ព្រឹក
 បញ្ជូនអាទិសង្ស័យដល់ដូនតា
 ក្រែងដូនតាណាទៅជាប្រេត
 លើសខ្លះប៉ុណ្ណោះខ្លះប៉ុន្មាន
 ថាបើទេវតាមិនព្រមសោយ
 នរូកើតភាន់ផុតក្នុងភក់
 មិនដាច់សង្ស័យដូចអរហត្ត
 ត្រង់ក្លឹងមិនងាកពីងទេវតា
 ឃើញឆ្លងមិនផុតភពទាំងបី
 មិនចោលសីល៥ កម្មបថ១០
 សម្បត្តិស្មុតិសុខកើតពីទាន
 មិនដើរហួសសោតាមគ្គផល
 នេះចប់ចម្លើយអ្នកប្រាជ្ញចាស់
 ប្រាកដនិព្វានជាស្ថានឯក
 ជ្រះថ្លាធ្វើបុណ្យក៏ធ្វើចុះ
 អារក្ខអារក្ខកុំរាប់អាន
 សង្ខេបរឿងសូត្រធម៌ខុសត្រូវ
 អ្នកប្រាជ្ញពួកចាស់និងពួកថ្មី
 បើរឿងសូត្រធម៌អាចិបាលី
 ប្រយោគប្រធានមានមត្រា
 ប្រាជ្ញចាស់ជាន់មុនធ្វើបុណ្យទាន
 អ្នកឆោតល្ងង់ខ្លៅគ្នាខ្លាចងាប់
 បើបែបជាខានមិនបានសុខ
 បើធ្វើទេវតាមិនជ្រកនៅ
 ហេតុនេះគួរគិតគូររំពឹង
 ថាសមុនមានគុណរាប់មិនអស់
 គួរគិតអោយគ្រប់សព្វអន្លើ

សេសសល់បានប្រេតគ្នាស៊ីក្រោយ
 បានដោយមគ្គផលកុសលដារ ១
 យំកិញ្ចីច្រូចទឹកថែមយថា
 ប្រាថ្នាដូចម្តេចក៏សឹងបាន ១
 ឬមួយអណ្តែតជាតិវច្ឆាន
 រាប់អានទេវតាប្រាថ្នាសុខ ១
 កុំអោយតែខុសចុះនរក
 វិវក់ក្នុងវាលវដ្តសង្សារ ១
 លោកកាត់កាមគុណនិងតណ្ហា
 ប្រាថ្នានិព្វានគ្មានត្រឡប់ ១
 ធម៌អាចិបាលីចេះមិនចប់
 រាវរៀបអោយសព្វកុំអោយសល់ ១
 ឈោងយកនិព្វានឈានមិនដល់
 តម្កល់និព្វានទុកដោយឡែក ១
 ប្រាជ្ញថ្មីចង់ឈ្នះប្រឹងប្រកែក
 ចំណែកសោតាក្នុងតែបាន ១
 ទានណាខាតខុសត្រូវអោយខាន
 ជាស្ថានទាបថោករកធ្វើអ្វី ១
 កូនចៅស្តាប់ចុះទាំងប្រុសស្រី
 គប្បីចូលចិត្តជឿពួកណា ១
 គួរចូលប្រាជ្ញថ្មីខំសិក្សា
 រាជការបានធ្វើប្រឡងជាប់ ១
 ធ្វើរានទេវតាដោយសាធារណៈ
 អាចារ្យបង្ហាត់គ្នាធ្វើទៅ ១
 មិនបានធ្លាក់ចុះនរកជ្រៅ
 ស្ថានគេសន្ទៅសន្ទឹងហោះ ១
 ជញ្ជីងកុំអោយសល់ចន្លោះ
 មិនអោយចោលសោះក៏មិនបាន ១
 គួរធ្វើឬគួរបង្កង់ខាន

បើធ្វើមិនខាតបង់ប៉ុន្មាន	បើខានក៏គ្មានទោសទាស់អ្វី	១
ប៉ុន្តែមិនបាត់ពាក្យចាក់ដោត	ដ្បិតមនុស្សច្រើនឆោតទាំងប្រុសស្រី	
ពោលថាធ្វើបុណ្យតាមប្រាជ្ញដី	អាយុថយខ្លីជាងដូនតា	១
ពាក្យនេះសង្ខេបស្លេងមួយប៉ែក	មានឈ្មោះប្រកែកច្រើនប្រការ	
មិនចាំប្រាកដគម្ពីរណា	ពោលថាទឹកដីនេះគ្មានគុណ	១
អ្នកប្រាជ្ញនាំអោយអ្នកខ្លៅឆ្ងល់	សាយសុសសួរដល់ពួកអ្នកមុន	
អ្នកមួយរោងរង់រែកពុន	មិនទាន់ចូលស៊ិនសឹបម្តងៗ	១
អ្នកក្រោយបណ្តោយសួរអ្នកមុន	ថាដីមានគុណប៉ុន្មានយ៉ាង	
សម្គាល់គោលអ្វីជាតិកតាង	មានអាងឃើញក្នុងគម្ពីរណា	១
អ្នកម្តងថាអាងនគរកាយ	បរមត្ថអធិប្បាយក្នុងសាស្ត្រា	
ធាតុទឹកតូ ៩ អង្គអក្ខរា	ជាគុណមាតាពីរដណ្តាប់	១
ធាតុទឹករំលឹកពិសេម្ត	រឹក យកនំ រហូតចប់	
ធាតុដី កេសា មសំ សព្វ	បញ្ចប់ បិត្ត គុណបិតា	១
អ្នកចេះបិដកឆ្លើយបិដង	ថានោះជាកងពួកកេសា	
ហៅធម៌អាចម៌នោមក៏លើមណ្ឌ	អ្នកណារំលឹកគ្មានប្រយោជន៍	១
អ្នកមួយថាភារវនាកុំឈប់	ជាទីអសុភផ្លូវអសោច	
អសារឥតការស្លាប់ជាខ្មោច	គេដុតឆេះខ្លោចគ្មានខ្លឹមសារ	១
គួរគិតកុំស្តាយកុំស្រណោះ	រូបរាងទាំងអស់ជាអនិច្ចា	
អនិច្ចំមិនទៀងល្បឿងសង្ហារ	សង្ឃឹមរូបានេះមិនបាន	១
សរសៃសាច់ស្បែកសង្វេតគ្រប់	អាសាកអសុភកម្មដ្ឋាន	
របស់ខាងក្នុងទាំងប៉ុន្មាន	មុខជាមិនខានរលាយបាត់	១
ទឹកដីខាងក្រៅក៏មានគុណ	ព្រោះដីកើតមុនទើបកើតសត្វ	
កើតសព្វរូបកាយអធិប្បាយកាត់	លើកឡាត់លះឃ្លាអោយយ៉ាងខ្លី	១
គម្ពីរត្រៃភេទដើមសាសនា	ត្រៃយុតត្រៃតាគ្រប់ជាបី	
ព្រះពុទ្ធចេញសាងអាងទឹកដី	សន្សំបារមីក្នុងភទ្ទកប្ប	១
ភទ្ទកប្បនេះមានព្រះពុទ្ធផ	បានរៀនចេះចាំជាសណ្តាប់	
សម្តែងថាចុះនរកមួយកប្ប	លោកប្រាប់ថាព្រោះជេរទឹកដី	១
អ្នកម្តងថាអាងរៀនសាស្ត្រា	ប្រែអស់តាថាបទបាលី	
ព្រះពុទ្ធទតគ្រប់ភពទាំងបី	ត្រង់គុណទឹកដីមិនឃើញមាន	១

កេសាអក្ខរាទាំង ៥ តូ
 យើងចេះដឹងដែរតែមិនហ៊ាន
 ពាក្យនេះអ្នកខ្លៅកើតសង្ស័យ
 មិនទាន់ដាច់ស្រេចនៅខាងណា
 ម្យ៉ាងទៀតប្រាជ្ញថ្មីស្តីដៀលភ្លេច
 ដ្បិតព្រះមិឆាន់នៅពេញបាន
 របៀបរាប់បាត្រមានកន្លែង
 បាយដាក់ហ្នឹងតើអោយអ្នកណា
 ព្រះពុទ្ធមិនឆាន់មិនចេះស្តី
 តម្កើងចង្កាន់លើកតម្កល់
 សមណៈបួសរៀនមានសីលដប់
 បញ្ជូនមគ្គផលដល់ឪម៉ែ
 អ្នករេតំនិតគិតតែកាញ់
 ទុកស៊ីមាត់ឯងឆ្ងាញ់ពិសា
 អ្នកម្ខាងថាអាងដាក់អោយប្រេត
 គ្នាស៊ីខ្លះឈាមក្លិនអាសោច
 ប្រេតត្រូវជាញាតិធម៌តិរោក
 បានស៊ីដោយសារដាវម្តងៗ
 ចង្កាន់ថ្វាយព្រះត្រូវបូជា
 ព្រះពុទ្ធខានតុណមុនលោកភិក្ខុ
 ម្យ៉ាងទៀតប្រាជ្ញថ្មីស្រដៀង
 ដឹកដីល្បែងភ្នែករែកតត្រុន
 នាំគ្នាអុជចូបហែទក្សិន
 ហើយមានចេះធម៌បំបួសដី
 អ្នកមួយថាពូនភ្នំខ្សាច់ស្តាង
 ព្រះសារិកធាតុយើងមិនភ្លេច
 បើធ្វើដោយវាលកណ្តាលថ្ងៃ
 បើដើមពោធិពិតវិតបានផល
 ពូនភ្នំតម្កើងពោធិព្រឹក្ស

មិនគួរឃើញកមកសន្និដ្ឋាន
 ដូចពោលបំពានហូយពុទ្ធដីកា ១
 សព្វថ្ងៃនៅក្នុងឧបេក្ខា
 មិនឃើញពិស្តារស្តាប់មិនបាន ១
 ចង្កាន់ថ្វាយព្រះថាអោយខាន
 របស់បុន្តាបានអាចារ្យ ១
 មួយឈោងពីរឈោងហៅបាយដាវ
 អសារឥតការឥតប្រយោជន៍ ១
 យើងអាងបាលីឧទិសដល់
 សេសសល់ប្រគេននេនសាមណេ ១
 ប្រសប់ប្រសើរគ្រាន់បើដែរ
 បង្វែរឧទិសតាមប្រាថ្នា ១
 ចូលបទកំណាញ់ក្រៅតម្រា
 ខ្លាចបានអាចារ្យស៊ីខាតទន់ ១
 ដោយហេតុគ្នាឃ្នានគ្នាហិនហោច
 បិចចោចចែកទានគ្នាស៊ីផង ១
 គ្នាបានដើបមកព្រោះគេផ្សង
 បានដូចបំណងបំណាច់នឹក ១
 អាចារ្យវន្តាសូត្ររំលឹក
 បាយទឹកជាទានមានមគ្គផល ១
 ថាពូនភ្នំខ្សាច់មិនបានបុណ្យ
 ដឹងបានជាគុណប្រយោជន៍អ្វី ១
 អាចារ្យនោះឆ្អិនខាងបាលី
 មិនដឹងជាដីឆ្អើយថាម្តេច ១
 តំណាងចេតិយព្រះសរពេជ្វ
 ដ្បិតបុណ្យយើងតិចទៅមិនដល់ ១
 គង់ជាប់និស្ស័យបានកុសល
 តម្កល់ដើមពោធិយកជាម្លប់ ១
 រំលឹកដល់អង្គព្រះចមរកា

ច្រក ៤ ផ្ទាំងបង្ហាញផ្ទាំង	កុំអោយកំពប់ហៀរហៀរដី	១
បើចេះរំលឹកបានបុណ្យណាស់	ជឿចុះប្រាជ្ញចាស់កុំជឿថ្មី	
ប្រាជ្ញចាស់ក៏ចេះប្រែប្រាស់	បរលោកលោកិយក៏ចាស់ដឹង	១
ចាស់ម្យ៉ាងចាស់ពិតគំនិតពាល	ចាក់ដោតរោលរាលនាំក្មេងខឹង	
ចាស់ម្យ៉ាងផឹកស្រាភ្លាស្រវឹង	ចាស់ហ្នឹងហៅក្មេងក៏សឹងបាន	១
ចាស់ជាន់ពីមុនច្រើនក្លាចច្បាប់	ធ្វើតាមតម្រាប់ចាស់បុរាណ	
បុរិសគរធ្លាប់រាប់អាន	តែខានខ្លាចខុសក្បួនតម្រា	១
ច្រើនជឿតម្រាប់ក្បួនលោកិយ	មានកូនប្រុសស្រីត្រូវរៀបការ	
សម្លាប់ជ្រូកមាន់ស៊ីហ៊ីហា	ផឹកស្រាលានភ្នែកជំងឺកឈ្មោះ	១
បណ្តោយអោយយកគ្នាទទេ	មេបាធ្វើគេក្រែងមិនរស់	
នាំកូនសែនខ្មោចអសោចឈ្មោះ	ពីព្រោះមានប្តីមិនរៀបការ	១
រៀបកិច្ចមង្គលមានច្រើនយ៉ាង	ពួកចាស់ច្រើនអាងក្បួនតម្រា	
បើតាមតម្រាយព្រះសូត្រថា	មេបានាំកូនចុះនរក	១
បុត្តទារស្ស សង្គហោ	ហិនោ គាមោ ធម៌អ្នកស្រុក	
សង្គ្រោះកូនផងទៅក្នុងភក់	ហ្នឹងហៅអាពុកពន្លឺចកូន	១
បើធ្វើមង្គលអោយរួចបាប	រួចពារដរាបអស់តាដូន	
មង្គលយ៉ាងល្អបរិសុទ្ធសូន្យ	ប្រមូលបងប្អូនស៊ីម្ហូស្លា	១
ជ្រូកមាន់កុំចាំបាច់សម្លាប់	តែសាកមានស្រាប់ទិញពីផ្សារ	
ផ្សំកូនប្រុសស្រីតាមមេបា	អាចារ្យប្រមូលអស់ចាស់ទុំ	១
ប្រុសស្រីអង្គុយកាន់ពពិល	បង្វិលប្រាំបួនដណ្តប់ជុំ	
ធ្វើកិច្ចមង្គលក្នុងជំនុំ	ផ្សំផ្សំកូនប្រុសនិងកូនស្រី	១
ចាស់ៗធ្វើច្រើនធ្វើក្នុងអោត	ចង់អោយគេកោតនាលោកិយ	
យើងធ្វើយ៉ាងតិចក្រឡិចខ្លី	បានប្តីប្រពន្ធដូចៗគ្នា	១
ហៅកូនសង្គ្រោះម្តាយអាពុក	រួចទោសរួចទុកអស់មីងមា	
អាពុកសង្គ្រោះគ្មានវេរា	អាពាហ៍វិវាហមង្គល	១
មិនគួរបង្គាប់អោយកោរជុក	ហេតុម្តាយអាពុកនាំរវល់	
អាចារ្យតែងក្បួនអោយអំពល់	ពន្យល់អ្នកល្ងង់អោយបង់ទ្រព្យ	១
អ្នកខ្ជិលគេជឿសីលមាំមួន	ពាក្យក្បួនតម្រាគេមិនរាប់	
គេថាមិនរស់ពីព្រោះធ្លាប់	មិនងាប់ពីព្រោះមិនធ្វើធ្មេញ	១

យ៉ាងដូចម្តេចនឹងយូរនៅដាក់ផ្សារ
 កើតឡើងដុះសក់មិនកោរវិញ
 ប៉ុន្តែពួកចិនលោកស៊ីសាច់
 ខ្មែរៗប្រហែសខ្លះម្តេសជ្រក់
 ហេតុតែជាខ្មែរសម្បុរខ្មៅ
 រកស៊ីមិនឆ្អែតជឿសែចិន
 ១កើតអាស្ស័យសម្លាប់មាន់
 រៀបសែនព្រះភូមិតាមបុរាណ
 ហ្នឹងហៅចាស់ឆោតនាំក្នុងព្រើល
 អាដែងព្រះភូមិមានឈ្មោះលញី
 មានជូនដូនតាទៅស្រុកប្រែត
 សំពះអារក្ខជួរខាងឦ
 ថ្វាយចេកថ្វាយស្រាជារង្វាន់
 កូនចៅអើយជឿពុទ្ធដីកាចុះ
 រូបសុខដោយសារតែផលបុណ្យ
 ជាតិនេះអាយុអង្វែងឆ្នាំ
 អោយចេះពិចារណាចិត្តឯងផង
 កុំធ្វើរូបកាយនឹងអារក្ខ
 បើចង់អាយុវែងយិនយូរ
 បើចង់រកស៊ីសុខសប្បាយ
 នមស្តារបង្គំពេលល្ងាច់ព្រឹក
 កុំថាធម៌ណាថោកណាថ្លៃ
 កុំអោយមន្ទិលធម៌ថ្មីចាស់
 រាជការជំនុំរួមគំនិត
 តម្កល់សីលប្រាំ សីលប្រាំបី
 ផ្តាត់ផ្សែងខ្លាចល្បែងព្រះពុទ្ធដីកា
 ជំនុំបោះពុម្ពដាក់ក្រដាស
 អោយបានរៀនសូត្រច្រើនតទៅ
 សព្វថ្ងៃអ្នកខ្លៅស្អប់អ្នកប្រាជ្ញ

ស្រុកស្រែចំការក្រុងភ្នំពេញ
 រវល់ដូរទិញអង្កុយលក់ ។
 តមដាច់មិនដែលស៊ីព្រហាក់
 ទូលស្រូវកន្ទក់ទៅដូរចិន ។
 គំនិតគិតនៅមិនសូវឆ្អិន
 អាចិកវាកិនទាទាល់បាន ។
 ចំអិនគ្រប់គ្រាន់ដូសដាក់បាន
 ថាខានខុសក្បួនប្រពៃណី ។
 ហែកមាត់មាន់មើលចង្កាពីរ
 ថាសែនរកស៊ីបានផលស្រូវ ។
 បណ្តែតសំប៉ាន់ច្រានសំពៅ
 ខាងម៉ែក៏ត្រូវមិនសូវខុស ។
 ខ្មោចចូលជិះជាន់រូបស្រីប្រុស
 រួចស្លាប់ពីព្រោះតែផលកម្ម ។
 កាលជាតិពីមុនខ្ជាប់សីល៥
 កូនចៅអ្នកចាំជឿអោយជាក់ ។
 ស្លាប់ធម៌ម្តងៗគួរអោយភ្ញាក់
 ក្រែងធ្លាក់ទៅក្នុងចតុរាបាយ ។
 គោរពគុណគ្រូអាពុកម្តាយ
 ធ្វើកាយនឹងគុណរតនត្រ័យ ។
 ភាវនារំលឹករាល់យប់ថ្ងៃ
 សង្ស័យត្រូវសួររាជបណ្ឌិត ។
 មួយធម៌ក្រដាសមួយស្លឹកវិរិត
 វិះគិតតម្កើងព្រះសាសនា ។
 អោយមនុស្សប្រុសស្រីរួមរក្សា
 ពិនិត្យអក្ខរាយកត្រឹមត្រូវ ។
 ជាការរហ័សធ្វើសៀវភៅ
 ទុកនៅជាកេរ្តិ៍អង្វែងឆ្ងាយ ។
 ពោលខ្លាំងគិតខ្លាចពួសសសាយ

ថាធម៌ស្បែកកោរធម៌ក្នុងក្លាយ
 អោយស្បែកពីថ្ងៃនេះតទៅ
 មិនមែនអ្នកប្រាជ្ញណាហ៊ានក្នុង
 គម្ពីរស្បែកកោរក្របីមុខ
 ចាស់ៗជាន់មុនមានគំនិត
 ពុំនោះជាវគេដោយជ្រះថ្លា
 សង្ខេបបទបែបរឿងប្រដៅ
 សុំក្រើនអ្នកប្រាជ្ញមានតម្រិះ
 កុំថាចាស់ល្អិតល្អន់ល្អិល្អើ
 កុំពោលថាចាស់ថោកថយធុន
 ដ្បិតសិស្សនឹងគ្រូមិនអ្នកក្រៅ
 ជាសាច់ខាងមាតាបូបិតា
 ខ្លះត្រូវជាធំខ្លះជាមា
 ប្រដៅសព្វថ្ងៃវាយម្តងៗ
 ដល់ខ្លួនរៀនចាំជាក់បាលី
 តម្រូវខាងណោះខុសខាងណោះ
 លោកគ្រូមិនដឹងប្រឹងតែអរ
 សួរក្នុងសួរស្រាក់លាក់មិនគង់
 ខ្លួនចេះបន្តិចក៏ប៉ុចឡើង
 ចេះកប់ពាក្យកក់ពស់
 បើចិត្តចង់ធំកុំចងើង
 ទោសនោះធ្លាក់ចុះនរកជ្រៅ
 ព្រោះមាននិទានពុទ្ធហោសនា
 ថាចេះលើសគ្រូៗបំភ្លាត់
 ប្រដូចនិទានតែប៉ុណ្ណោះ
 ផ្តួចផ្តើមមួយឃ្លាជាពាក្យផ្តាំ
 ទំនុកបុរាណមានប្រាជ្ញា
 ទុកអោយអ្នកក្រោយដោះសំនួន
 ចំណោទថាសត្វបរោទោ

អធិប្បាយខ្សឹបៗតែគ្នាឯង ១
 ឯធម៌ស្បែកកោរផែនដីតែង
 ខ្លាចក្រែងរាជការចាប់ដាក់គុក ១
 តម្កល់ក្នុងទូចាក់សោទុក
 ទំនុកបម្រុងក្នុងសាសនា ១
 គម្ពីរស្បែកកោរជួលគេចារ
 ច្រើនមានប្រាជ្ញាតិចអ្នកចេះ ១
 ទូន្មានអ្នកខ្លៅឈប់ទុកស្លេះ
 កុំតិះដៀលគ្នាចាស់ជាន់មុន ១
 ក្រែងពារទៅលើអ្នកមានគុណ
 ក្រែងស៊ុនទៅលើគ្រូអាត្មា ១
 ជាក្លាយជាចៅជាជីតា
 ព្រោះកម្មវាចាខ្លះជាបង ១
 ជាគ្រូឧបជ្ឈាយ័បំបួសផង
 ព្រោះលោកបំណងចង់អោយចេះ ១
 ឡើងពាក្យសម្តីអាងតម្រិះ
 ដៀលតិះថាគ្រូខ្លួនឯងល្អង ១
 ខំធ្វើអង្ករចារវារុករុង
 ចង់ឡើងពូជពង្សល្បីកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ១
 ចងើងចងើងជជែកឈ្មោះ
 បន្ទុះបន្ទន់គុណទាបទៅ ១
 គួរលើកតម្កើងគុណទុកនៅ
 ម្នាៗអោយបាបពីព្រោះមាត់ ១
 អាងចេះសាស្ត្រាគម្ពីរស្នាត់
 បំប្លែងកំចាត់អោយទណ្ឌកម្ម ១
 អស់លោកក៏ចេះបានរៀនចាំ
 ដូចមានចំណាំចំណោទជូន ១
 ចេះចែងបញ្ហាសាស្ត្រាក្បួន
 បើគិតអោយមួនគួរមានភ័យ ១
 អង្គុយមែកឈើស៊ីផ្លែជ្រៃ

បុរសខុសជ្រុលគ្មានលក់ព្រៃ	បង់គោក្របីទាំងមេកូន	១
បុរសម្នាក់ទៀតឡើងដើមឈើ	បេះផ្លែខាងលើចែកបងប្អូន	
ស៊ីផ្លែតបន្តិចភ្លេចគល់សូន្យ	បុរសម្នាក់បានកូនភ្លេចគុណម្តាយ	១
ចំណោទទីបីចំណែកនេះ	គួររិះអោយគិតកុំគិតឆ្ងាយ	
កុំឆ្ងល់នឹងពាក្យពោលអធិប្បាយ	ប្រឹងគិតដោះស្រាយប្រាជ្ញាស្រាប់	១
និយាយដើមគ្រូដោយកំបាំង	មានខ្សឹបមានខ្លាំងពោលអង្គាប់	
បង្ហើលអោយអ្នកដទៃស្តាប់	បង្អង់ដូចកាប់គាស់បូសគល់	១
ស៊ីផ្លែទំផ្លែមតាមទុំខ្លី	បូសលិចក្នុងដីមើលមិនយល់	
មិនយកដីចាក់កប់គុណទល់	អំពល់អោយបាបអំពីមាត់	១
ពីមុនកាលកើតមានរូបកាយ	អ្នកម្តាយចិញ្ចឹមបានធំធាត់	
នាំយកទៅទុកអោយនៅវត្ត	រៀនចេះចាំស្ទាត់បំភ្លាត់គុណ	១
ភ្លេចគោក្របីទាំងមេកូន	សាបសូន្យកុសលដែលមានមុន	
សាងក្រោយសាងអោយតែខាតទុន	ពីព្រោះបាបស៊ិនសិយពីចិត្ត	១
ពិចារណាគួរតែកោតខ្លាច	ខ្លួនបានជាប្រាជ្ញព្រោះគ្រូប្រិត	
ប្រឹងប្រៀនប្រដៅច្បាប់ក្រមក្រឹត្យ	អាណិតដល់គុណធ្ងន់អនេក	១
អនាគតកាលទៅខាងមុខ	ចូរចាំចងទុកដល់ស្នែកៗ	
កុំស្អប់ចាស់ថ្មីស្តីដោយឡែក	មើលចែកចាត់ចិត្តថ្លឹងអោយស្មើ	១
ធ្វើបុណ្យអោយស្មោះកុំរើស្ម័គ្រ	បាលីបិថ្នាក់ចាំហើយតើ	
មនោសេដ្ឋីចិត្តប្រសើរ	ប្រសប់គ្រាន់បើធ្វើបុណ្យបាន	១
ប្រាជ្ញថ្វីធ្វើតិចធ្វើតាមចុះ	កុំថាគេខុសហើយឈប់ខាន	
ប្រាជ្ញចាស់ច្រើនធ្វើតាមបុរាណ	ច្រើនលើសប៉ុន្មានបានដោយបទ	១
កុំធ្វើដោយរាប់អានស្រឡាញ់	ទុកជាកំណាច់ហួសកំណត់	
កំណើតមគ្គផលជឿប្រាកដ	សន្មតថាបានច្រើនប្រការ	១
កុំធ្វើប្រកាន់ដោយយល់មុខ	ហៅបុគ្គលិកទានគ្មានផលា	
តាំងចិត្តចុះផ្លូវឧបេក្ខា	រក្សារូបសុខដល់ស្មតិសាយ	១
ស្មតិនេះបើចង់អោយបានរាប់ដល់	សាងមគ្គសាងផលកុំរាយមាយ	
ឃើញគេខុសចិត្តកុំមើលងាយ	កុំពោលនិយាយកាន់ម្ខាងៗ	១
អ្នកប្រាជ្ញចេះថ្វីត្រូវដោយឡែក	ចំណែកប្រាជ្ញចាស់ត្រូវដោយយ៉ាង	
កាន់យកទាំងពីរជាទីអាង	សន្សំខំសាងនឹងបានសុខ	១
ពីថ្ងៃនេះទៅនៅអោយនឹង	ស្ងៀមមាត់អោយឈឹងខ្លាចនរក	

ពីព្រោះឈ្មោះគ្នារៀងរាល់ស្រុក
 មិនឈ្មោះពីរឿងកេររឿងកោះ
 នេះឈ្មោះពីធម៌ចាស់ធម៌ថ្មី
 បើក្តីពីស្រែចំការ
 នេះក្តីពីធម៌ថ្មីធម៌ចាស់
 ចៅក្រមសព្វថ្ងៃឧបាសក
 កាត់ក្តីត្រូវច្បាប់អម្បាលម៉ាន
 អាដែងមនុស្សម្នាក់រឹងចចេស
 តែទុកវានៅវានាំវរ
 សង្កេបបែបបទរឿងប្រដៅ
 អ្នកចេះសូត្រធម៌មិនស្គាល់សព្វ
 ធ្វើបុណ្យធ្វើទានកុំចោលចាស់
 សូត្ររៀនតាមបែបអ្នកប្រាជ្ញថ្មី
 ធម៌អាទិច្រឡំកំច្រឡោត
 រួមចិត្តសះសាបានសុខសាន្ត
 កុំអោយរៀនវិយវិធានកម្ម
 វិស្សន្តរដូវត្រូវមនុស្សថា
 មនុស្សភូតកុហកឆក់ឆបោក
 ក្រលុយក្រកាក់ខ្លះប្រាក់ចាយ
 ភិរម្យខ្ញុំបាទដើមឈ្មោះ អ៊ូ
 អាពុកឈ្មោះ អ៊ុក មានសក្តិងារ
 ក្នុងខេត្តភ្នំពេញ ឃុំកំបូល
 ជិតខាងម្តាយឈ្មោះពញាម៉ុក
 អ្នកម្តាយអាពុកបងប្អូនជិត
 ដូនតាផ្សំផ្គុំជាតំណ
 ពូជខាងអាពុកមានប្រាជ្ញា
 ត្រកូលខាងម្តាយប្រាជ្ញាឆ្លាត
 ខ្ញុំពូមនុស្សឈ្មោះពីធម៌អាទិ
 ខ្ញុំចាប់អធិប្បាយពុំសាយសព្វ

បឹងផ្អុកត្រពាំងរាំងប្រេះដី ។
 ឬទ្រព្យរបស់គោក្របី
 ក្តៅចិត្តកើតក្តីរកចាញ់ឈ្នះ ។
 ចៅក្រមសាលាងាយជម្រះ
 នោះក្រែងតែព្រះទើបកាត់បាន ។
 ចេះខ្លួនបិដកព្រះកម្មដ្ឋាន
 អ្នកក្តីមិនខានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។
 បានតែនិរទេសក្រៅនគរ
 ជំហរតែរឹងទទឹងច្បាប់ ។
 អ្នកល្អិតល្អង់ខ្លៅគួរតែស្តាប់
 គួរត្រាប់អ្នកប្រាជ្ញចេះបាលី ។
 ចោលចេញទុកខ្លះក្បួនលោកិយ
 កុំបីភ្លេចគុណចាស់បុរាណ ។
 ពាក្យពោលចាក់ដោតអោយឈប់ខាន
 នឹងអោយរុងរឿងរិកសាសនា ។
 រាំងរឹងរាល់ឆ្នាំវិស្សា
 វិជ្ជុលទេវតាក្តៅក្រហាយ ។
 ឆ្នាំនេះស្រូវថោករាស្ត្រអត់បាយ
 មហាជនទាំងឡាយកើតវេទនា ។
 ពូជពង្សអម្បូរខ្មែរអ្នកជា
 ចៅពញាធម្មធារាមេស្រុក ។
 ពូជពង្សត្រកូលម្ចាស់អង្គប៉ុក
 គាត់ធ្វើមេស្រុកឃុំស្ពានថ្ម ។
 ជីទូតមួយពិតពូជចិត្តល្អ
 បង្កកើតមកជាខ្ញុំបាទ ។
 ច្រើនចេះសាស្ត្រាចារ្យក្បួនខ្នាត
 រូបរាងច្រើនស្អាតគ្មានគេស្តាប់ ។
 គិតក្រែងសាសនាប្រែត្រឡប់
 សន្តតថាចប់ម្ល៉េះឯងហោង ។